

**Sprawozdanie z realizacji
zadań z zakresu
wspierania rodziny za
2025 rok.**

Luty 2026 r.

Wprowadzona w życie dnia 9 czerwca 2011 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r. poz. 49 ze zm.) porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Niniejsza ustawa nakłada na Gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W myśl ustawy głównym zadaniem jest umocnienie dysfunkcyjnych rodzin biologicznych, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych, a w późniejszej perspektywie ograniczyć umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych. Wsparciem zostają objęte, także rodziny, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w świetle ustawy, spoczywają na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej (art. 3 ust. 1).

Do zadań własnych Gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
 - b. zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - c. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - d. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W 2025 roku realizowana była większość zadań z powołanego wyżej katalogu. Uchwałą Nr IX/103/25 Rady Gminy Zamość z dnia 29 stycznia 2025 roku został uchwalony Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027. Założeniem tego programu było stworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, celem przywrócenia tym rodzinom zdolności do wypełniania podstawowych funkcji. Spodziewanym efektem realizacji Programu była: poprawa funkcjonowania rodzin na terenie Gminy Zamość ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci w tych rodzinach, przeciwdziałanie występowaniu dysfunkcji w rodzinach, podniesienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin oraz wypracowanie skutecznego systemu wsparcia rodziny.

Z ramienia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu pracę z rodzinami prowadziło dwóch asystentów rodziny zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

ASYSTENT RODZINY

W ramach programu działania z rodzinami z dysfunkcją opiekuńczo-wychowawczą prowadził asystent rodziny. Wsparcie ze strony asystenta polegało na kształtowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich i wspieraniu rodziców niewydolnych wychowawczo. Ponadto, asystent rodziny monitorował środowiska rodzinne, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej w celu utrzymania kontaktu z rodzinami biologicznymi.

Zawód Asystenta Rodziny został wprowadzony w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ma on na celu wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi, ale także zmianę systemu opieki nad dziećmi, które pozbawione są opieki rodziców. Gmina ma obowiązek udzielania pomocy rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W sytuacji, gdy ośrodek pomocy społecznej otrzyma informację o rodzinie, w której

występują problemy z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci, zleca przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej po otrzymaniu wywiadu, który potwierdza występowanie problemów w rodzinie, przyznaje rodzinie asystenta.

W 2025 roku wsparciem Asystenta Rodziny objętych zostało 23 rodziny, w których przebywało 52 dzieci.

Praca z daną rodziną odbywa się 1-2 razy w tygodniu. Na realizację powyższych zadań wydatkowano środki finansowe w łącznej kwocie **240 733,15 zł.** (środki finansowe własne gminy 168 637,46 zł., środki finansowe zewnętrzne 72 095,69 zł.).

PIECZA ZASTĘPCZA

W 2025 roku w rodzinach zastępczych spokrewnionych umieszczonych było **12 dzieci**, w rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych łącznie było **6 dzieci** z terenu Gminy Zamość. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu współfinansował koszty pobytu, jako zadanie własne gminy - obowiązkowe z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na koszty związane z opieką i wychowaniem dzieci wydano kwotę **173 103,72 zł**. Natomiast w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2025 roku przebywało 8 dzieci. Koszty pobytu za ten okres wynosiły **244 312,88 zł**.

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zamościu sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny.

Zapewniał wsparcie materialne dla rodzin o niskich dochodach, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodziny i dziecka pomocy udzielono:

- a) na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej pomocy finansowej udzielono **126 rodzinom** z dziećmi, w tym 546 osobom w tych rodzinach,
- b) na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych pomocy pieniężnej udzielono **771 rodzinom** z dziećmi,
- c) na podstawie przepisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” jednorazowego świadczenia pieniężnego udzielono **2 rodzinom** na 2 dzieci,
- d) na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia pieniężne z funduszu alimentacyjnego otrzymało średnio każdego miesiąca 99 dzieci z **76 rodzin**,
- e) na podstawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Zamość, stanowiący załącznik do Uchwały NrXXIII/196/16 Rady Gminy Zamość z dnia 27.06.2016 r, stypendia i zasiłki szkolne otrzymało 128 uczniów z **73 rodzin**,
- f) na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny, w 2025 r., Kartę Dużej Rodziny otrzymało **25 rodzin** z dziećmi (w tym 82 dzieci),
- g) pomocy żywnościowej w formie produktów żywnościowych w ramach realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej udzielono **63 rodzinom** z dziećmi w tym 173 dzieciom,
- h) pomocy żywnościowej z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” udzielono 136 dzieciom i uczniom z **65 rodzin** - w formie posiłku.
- i) we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Kuratorium Oświaty, **5 dzieci** uczestniczyło w koloniach letnich w miejscowości Piszczory w Zakopanym w okresie od 1.08.2025r. do 10.08.2025r.

Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Pracownicy socjalni jak również asystenci rodziny w ramach swoich obowiązków informowali rodziny o możliwości skorzystania z pomocy istniejących placówek udzielających specjalistycznej pomocy takich jak: Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Zamościu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zamościu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Centrum Zdrowia Psychicznego w Zamościu, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. Prowadzona była także działalność informacyjno - edukacyjna. Rodziny w których pojawia się problem przemocy w rodzinie otrzymują wsparcie ze strony Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Natomiast w przypadku rodzin, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu otrzymują wsparcie ze strony Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zamościu, oraz innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny w zależności od sytuacji w jakiej znalazła się rodzina. Zapewnienie efektywności działań z zakresu wspierania rodziny polegały głównie na współdziałaniu i wymianie informacji pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny.

Dla prawidłowej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zachodzi potrzeba:

- zapewnienia środków finansowych na współfinansowanie wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- zapewnienia środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny,
- zapewnienia środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych asystentów rodziny oraz pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia,
- zapewnienia środków finansowych związanych z realizacją zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
- zapewnienia środków finansowych na obsługę administracyjną zadania,
- kontynuacji działań prowadzonych na rzecz dziecka i rodziny przez placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Zamość, Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość, Gminną Bibliotekę Publiczną, funkcjonujące na terenie gminy organizacje i stowarzyszenia.

Analiza działań podejmowanych w obszarze wspierania rodziny w 2025 r. pozwala stwierdzić, że były one prowadzone w sposób prawidłowy, uwzględniający realizację zadań własnych gminy. Działania te umożliwiały rodzinom korzystanie z różnych form pomocy i wsparcia przewidzianych realizowanymi przez gminę ustawami i programami pomocowymi. Wskazane jest zatem podejmowanie działań wspomagających rodziny w trudnych sytuacjach życiowych, a także działań

profilaktycznych umożliwiających zahamowanie rozwoju sytuacji problemowych. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dziecka, ponieważ wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 49 ze zm.), który zobowiązuje do złożenia Radzie Gminy w terminie do dnia 31 marca każdego roku, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Oprac. E.Pokryszka